

Albora karga

Koldo Aldalur
KAZETARIA

Euskal komunikabideotan aritzen garenontzat emakumezko euskaldunen kirrolen jarraipena egiteak saihestu ezinezko helburua behar luke. “Zer gutxiago komunikabide publiko batean” ari zarete pentsatzen. Arrazoi osoa duzue.

Orokorrean komunikabide gehienak gaztelaniaren alderako apustu estrategikoa-edo egiten ari diren garai honetan, euskara hutsean aritzen garenok nahikoa arazo badugu gaurkotasuna duintasun apur batez kontatzen. Duina eta estrategikoa, sarri uztarri berean jartzerik ez dagoen kontzeptu etereo pareta.

Albora karga hartu du egoerak, sagar ia denak otarra berean eta astoa alde batera, eskuin alde-ra gehienetan, okertuta. Gaztelania nagusitzen ari da egunetik egunera hizkuntza eta edukiak aukeratzeko, eta, audientzien aitzakian, komunikabide ia denek erabakiak hartu dituzte ez itozteko. Euskara estrategikoa ez izan, itxuraz.

Erabaki batzuek ez dute bozketarik onartzen eta nik, nire motzean, uste nuen euskararena horietarikoa zela. Gizagaixoa ni. Telebistan, behintzat, baldintza asko bete behar izaten dira saio txukun xamarra atera dadin: elkarrizketatua euskalduna izatea, jardueraren baten berezia, gurera etortzeko beta duena eta dakiena, edo bitzakoa adierazteko gai dena behintzat. Baldintza gehitxo akaso.

Aurtengo Donostiako Estropaden bigarren igandean, emakumeak erlojuz kontra bota zituzten uretara itsasoaren baldintza bortitzek

“behartuta”. Gizonezkoak, berriz, tradizio sakratuari eutsiz, launaka bi txandatan.

Eztabaida luzea izan genuen horren harira estropada amaitutakoan, behin alde zaharreko kale laiotz koloretsuetan babestu ginenean: ea arriskua denentzat berdina izan al zen, ea olatuaren kolpeari eusteko alde handia dagoen ontzi barruan gizonezkoak izan edo emakumezkoak, ea emakumeen traineru guztiek zuten esperientzia nahikoa horrelako itsasoan aritzeko, ea lepagaineko errotan emakumeak era paternalistatik babesteko joera iltze-katurik duten arraun munduan agintzen dutenek, ea zergatik den hain txikia emakumeen presentzia erabaki horiek hartzen diren toki eta uneetan.

Gustura ezagutuko genituen arraunlarien iritziak behin urak baretu zirenean. Baldintza haie-tan ateratzeara beraiekin adostutako erabakia izan zen? Ados zeuden erlojuz kontra ateratzeko erabakiarekin edo ateratzekotan, ohiko eran, launaka, ateratzearen aldekoak ziren? Jakiteko gogoz geratu ginen.

Komunikabide denok, informazioaren astoari gaztelaniaren aldeko albora karga jarri diotene-k eta gainontzeko apurrok urte guztia dugu aurretik emakumea eta kirrola protagonista izan daitezen gure eguneroko jardunean.

Hori bai, protagonistek beraiek ere konturatu behar dute batzuek besteek baino zailagoa du-gula lana. Emakumea, kirolaria eta euskalduna. Askotxo eskatzea ote da, ba? ■

Pozoiaren sosa

Itxaro Borda
IDAZLEA

Frantziako Gobernuak adinez gaztea da eta gaztetasun horren izenean pentsatzen ahalko liteke jendarteari buruz bederen ideia berriak ekartzeko gai izango zela. Baina lau hilabete pasatu dira eta ez dute deus frogatu oraino. Alderantziz: egiten, erabakitzen eta lege bihurtzen duten guztia errotik lobby neoliberalen menpe dago.

Boterea, lapurreta moduan hartu eta berehala nahastaile endokrinoen auzian Europan indarrean dauden aurkako neurrien maila apalenari amen erratea deliberatu zuten. Lan kodearen suntsitzea ez dut aipatzen, balitekeelarik hor ere zer idatzi. Duela gutxi nekazaritza ministroak bio-ekoizleei ematen zitzaizkien diru-lagun-

tzak kenduko edo murriztuko zituela iragarri zuen: merkatuak berak finantza dezala nekazaritza mota hori. Ez diote horrelakorik eskatzen laborantza intentsibo, kutsakor eta subentziaz okituari: badakite nor duten biluzten.

Hemen argi geratzen da FNSEA sindikatuaren, lur lan eredu konbentzionalaren eta agian industria agro-alimentarioaren galde bekaitzei makurtu zaiola frantses gobernuak, hauei dirua luzatzea debalde xahutzea delarik ene ustez, energia irensleegia den modeloak ez duelako etorkizun izpirik.

Mundu errealetik kanpo bizi direla dirudi. Birla endogamiko batean. Gobernarietz ari naiz. ■